

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V spravi prejemov mesečno . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Ilustrati:
 Enostolpna petlitra (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petlitra po 2.1 viz.
Poslano:
 enostolpna petlitra po 40 viz.
 Izdaja vsak dan, izveniši ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Pohod proti Varšavi.

Na ruskem bojišču nemška armada med izlivom reke Bzura in med Tomašovem na 100 km dolgi fronti napada močne ruske postojanke za Bzuro in Rawko. Za posest važnih prehodov pri Brochovu, Sohačevu, Bolimovu, Rudi (vzhodno od Skiernjevic) in Ravi se vrše najljubejši boji. Nekaj teh važnih vpadalnih točk je že v nemških rokah. Silni ruski protinapadi so bili odbiti. Močan pritisk nemške armade bo tu najbrže kmalu prinesel važne odločitve.

Na srednjem Poljskem so avstrijske armade in njim dodeljene nemške čete prekorale Pilico pri Tomašovu, Sulejovu in Przedborzu ter so pričele napadati ruske postojanke na vzhodnem bregu Pilice in Czarne. Čez Nowo Mjasto prihajajo ob Pilici navzgor v smeri proti Opočnem močne ruske čete.

Na južnem Poljskem so se razvili boji z Rusi, ki se nahajajo na vzhodnem bregu Nide.

Galicija je še vedno pozorišče velikih bojev. Rusi so dobili močna ojačenja in so prešli k protiofenzivi. Bili so pa povsod odbiti. Ob spodnjem Dunajcu in na črti Tarnov-Tuchov so odnesli krvave glave. Tudi na fronti Tuchov-Krosno so se izjalovili silni ruski napadi. Boji pri Lupkovu in jugozahodno od prelaza Uzkok trajajo dalje. Število v zadnjih bojih ujetih Rusov znaša zopet veliko tisočev. Da zavarujejo hrbet četam, ki so čez Lisko prodrle proti Lupkovu, proti posadki v Przemyslu, so Rusi pomnožili oblegovalne čete pred trdnjavo. Pri tem je večkrat prišlo do večjih bojev na predtrdnjanskem ozemlju, v katerih so imeli Rusi velike izgube.

× × ×

NA PRUSKEM POLOŽAJ NEIZPREMENJEN. — HUDI BOJI NA POLJSKEM.

Berolin, 22. decembra. Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana 22. decembra 1914:

Na vzhodnem bojišču je položaj v vzhodni in zahodni Prusiji neizpremenjen.

Na Poljskem se nahajajo naše čete v hudih bojih na ozemlju Bzura in Rawke. Na več krajih smo že izsilili prehod preko navedenega ozemlja.

LISTEK.

Junaška brata Velkaverh po smrti odlikovana.

Brata Alojz in Josip Velkaverh iz znane slovenske rodbine v Ljubljani sta službovala pred vojsko, in sicer Josip kot major pri 79. na Reki, Alojz kot podpolkovnik pri 30. pešpolku v Lvovu. Oba sta dva odlična štabna častnika sta morala takoj ob izbruhu vojne odriniti, Alojz na severno, Josip na južno bojišče. V mnogovrstnih bojih in bitkah sta vodila svoje oddelke s prirojenim hrabrostjo in tako spretno, da sta si pridobila Najvišje priznanje in odliko. Podpolkovniku Alojziju je bil podeljen po smrti viteški križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo za hrabro obnašanje in zelo uspešno vodstvo svojega polka; majorju Josipu pa vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo. A toliko, da so se pojavili uspehi njiju duha in spretnosti, jima odreže kruta usoda ni življenja. Oba sta umrla na bojišču časti in slave. Josip je padel dne 8. septembra t. l. pri Megjasi v Srbiji; Alojz pa je vsled hude rane, zadobljene v bitki pri Przemyslu, umrl dne 23. oktobra t. l. v bolnišnici v Przemyslu. Dve mladi udovi, vsaka z dvema hčerka in brat Janez c. in kr. nadporočnik v pokoju žalujejo po njih. S tema dvema slovenskima junakoma so pokopane vi-

Na desnem bregu Pilice bitka zveznih čet še stoji.

Najvišje armadno vodstvo.

× × ×

BOJI V KARPATIH. — RUSI V GALICIJI ZOPET PREŠLI K NAPADU. — BOJI PRED PRZEMYSLOM TRAJAJO DALJE.

Dunaj, 22. decembra. Uradno se poroča: V Karpatih se vrše boji ob južnem pobojju na ozemlju rek Nagy-Ag, Latorcza in Ung.

V Galiciji so včeraj Rusi zopet prešli k napadu, ne da bi mogli prodrati. Posebno ob spodnjem Dunajcu so imeli Rusi velike izgube.

Ob Nidi in južno od Tomaszowa so se razvili manjši boji.

Boji na predtrdnjanskem ozemlju Przemysla trajajo dalje.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

× × ×

POHVALA AVSTRIJSKI ARMADI.

Berolin, 22. decembra. (Kor. urad.) O zmagi na Poljskem piše »Schlesische Zeitung«: Naglašati moramo še posebno, da smo dolžni zahvalo in priznanje zvestemu sodelovanju avstro-ogrskih čet z nemškimi vojaki. Orožno bratstvo z našimi prijatelji in zavezniki iz podonavskih dežel se je naravnost sijajno obneslo in je ustvarilo čut skupnosti, ki sega preko vse politike in preko bede vojnega položaja, ker je prodrlo globoko v naše srce in se vkoreninilo. Dva naroda, ki preživita skupno dni največje nevarnosti, ne moreta nikdar izgubiti na to spomina.

× × ×

IZJAVA CONRADA PL. HÖTZENDORFA.

Dunaj, 22. decembra. Zastopnik lista »Corriere della Sera« je imel razgovor z načelnikom generalnega štaba Conradom pl. Hötendorff, ki je med drugim rekel: Glavno bojišče je za nas Poljsko in Galicija. Tam bo padla odločitev. Srbija je le postranska akcija, ki se bo prav tako rešila na severu.

Italijanski listi so mi predbivali, da sem uganjal vojaško politiko proti Italiji; to ni res; jaz sem kot načelnik generalnega štaba storil samo svojo dolžnost, ko sem zavaroval vse meje monarhije. Jaz

popolnoma zaupam v našo armado, ki je dokazala, da ni pri nas nobene narodnosti, če kliče cesar.

DRUGI GOVOR MARŠALA HINDENBURGA.

»Deutsche Tageszeitung« poroča: V četrtek in petek so se poklonili na Poznanjskem šolski otroci maršalu Hindenburgu. Na kratek nagovor zastopnikov mestnega šolskega sveta je odgovoril maršal: Hvala Vam na prijaznih besedah zahvale in upanja, ki ste ga o meni izjavili. Zahvaljujem se mladini, ki se je v takem številu tako navdušeno zbrala. Ne gre pa me zahvala na uspehih, ki smo jih priporili nasproti ruskemu sovražniku. Dal sem le svoje ime. Hvala gre Bogu in Gospodu, ki nas je vedno milostno varoval in nas bo varoval tudi naprej; ker nas ne more kar takoj izpustiti iz svoje očetovske roke. Hvala gre cesarju, ki mi je daroval zaupanje, da sem smel po svojih načrtih postopati, gre sodelavcem in pomočnikom, ki so pomagali neutrudljivo ponoči in podnevi, da se je težavno delo končalo; pred vsem pa naši hrabri armadi, ki je z redko vztrajnostjo, s hrabrostjo, ki ji ni enake, izvedla moje misli. Najdrznejši načrti nič ne koristijo, če se ni mogoče zanašati na izurjeno, ubogljivo armado. Potolažen gledam v bodočnost. Bog in Gospod nam bo podaril časten mir. Se enkrat se prisrčno zahvaljujem.

ODLIKOVANI NEMŠKI POVELJNIKI.

Draždane, 22. decembra. (Kor. ur.) Kralj Friderik Avgust je podelil višjemu poveljniku na vzhodu maršalu Hindenburgu viteški križ in komander-ni križ I. razreda vojaškega reda sv. Henrika. Generalnemu poročniku Ludendorffu je podelil viteški križ vojaškega reda sv. Henrika.

× × ×

BITKA V GALICIJI.

»Gazeta Krakowska« je prinesla naslednjo izvirno brzojavko: Novi Sandec 21. decembra. Na limanovskih poljih so bili Rusi strašno poraženi; še zdaj pokopujejo ruska trupla. Boji na črti Krosno-Sanok ugodno napredujejo. Hudi boji se bijejo v okolici Zaršyna; sovražnikova fronta sega od Odrzechowa do Jačmierza. V Chorkowci pri Krosnu so naši uničili cel ruski polk. Iz Jedlic poročajo o veliki zmagi in o številnih ruskih ujetnikih.

DRZNO JUNAŠTVO 31. PEŠPOLKA.

Dunaj, 22. decembra. (Kor. ur.) Iz vojnega časnikarskega stanu se poroča: Poročnik Steinfelder 31. pešpolka je poveljeval 17. decembra pri prodiranju proti Przedborzu prednji četi neke kolone, ki je došla po več bojih s sovražnikovimi zadnjimi stražami ob 4. popoldne pred Przedborz. Poizvedovalni oddelki še niso došli na vzhodni breg Pilice. Vsled nepojasnjenih razmer se je razvrstila prednja straža na vrhovih zahodno od Przedborza, a ker se je pričelo temniti, je bilo še dvomljivo, če se ukaže napad na Przedborz. Poročnik Steinfelder je prekorajil, ne da bi bil čakal povelja, s svojim oddelkom Pilico na edinem tramu popolnoma podrtega mostu, pregal je sovražnika, ki se je še nahajal v Przedborzu in je zasedel vzhodni rob kraja. Inicijativno postopanje poročnika Steinfelderja je še isti dan dognalo, da se sovražnik na vzhodnem bregu Pilice ne namerava braniti. Ujetih je bilo tudi več Rusov, zaplenili so tudi večje množine streliva, ki ga presenečeni Rusi niso mogli več odpeljati. Hrabrega in drznega častnika, ki že dva meseca z veliko previdnostjo poveljuje celemu bataljonu, je višji poveljnik armade, maršal nadvojvoda Friderik, za drzno izpeljani naskok na Przedborz povišal za nadporočnika. Predlagali so tudi cesarju, naj ga z visokim redom odlikuje.

POROČILO RUSKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

Genf, 22. decembra. Ruski generalni štab poroča z dne 19. t. m. med drugim, da na desnem bregu Visle ni za beležiti nobenih izprememb. Ob Bzuri so se pričeli razvijati hudi boji, na ostalih točkah na levem bregu Visle se pa vrše le manjši boji.

RUSKI GENERALNI ŠTAB PRIZNA UMIKANJE.

Glede na poročila petrograjske agenture, ki zanikava nemške uspehe na vzhodu in govori o teoretičnem komunikeyu, pripominja bernski list »Bund«, da je ruski generalni štab v svojem obvestilu dne 18. decembra priznal umikanje. Nemških in avstro-ogrskih uradnih obvestil poročilo petrograjske brzojavne agenture ne more ovreči.

× × ×

VARŠAVA — ZOPET CILJ NEMCEV.

Rotterdam, 22. decembra. Iz Peterburga poročajo: Iz zadnjih poročil je

zani. Umazani so in diše po lekarni . . . O da, to je res malo preveč zahtevano od potujočega občinstva!

»Če to tako smatrate . . .« sem odvrnil, nakar je umolknila. Nato pa njen mož: »Tudi jaz ne morem razumeti. Naša železniška uprava je vendar drugače . . .«

Drugače! Je-li res bilo kdaj to »drugače«? Vedno mislimo na vojno in smo se že tako živeli vanjo, da smo pozabili, da je bilo kdaj drugače. Zopet! Četudi nam to ustvarjanje svetovne zgodovine pravzaprav vendarle ugaja. Nam, ki nismo filistri.

Drugače! Tedaj, seveda, se je človek vozil nemoten (izvzemši ropotanje drdrajočega vlaka). Tedaj se je človek lahko nemoteno dolgočasil od severa na jug in od vzhoda do zahoda. Sedel si in se peljal, kakor bi sedel pri pisalni mizi.

Danes je vojnja po železnici zopet postala nekaj kakor potovanje. Težavnejša je in napornejša, zato pa tudi zanimivejša. Medtem ko prej naša vojnja po železnici ni imela drugega namena, nego da smo prehitevali daljave, so sedaj te ure polne doživljajev za nas. Na železnicah vidimo in slišimo več o vojni nego v naših mestih. Kar seveda ni nič za take dame, katerih napačna izobraženost in domišljavost nista vstanu, da bi v vojaku videli enostavno sočloveka, nič več in nič manj. Katerih notranje bistvo je samoljubje. Tudi danes še!

Danes so naši vlaki prenapolnjeni z ranjenimi in obvezanimi. Z junaki, ki so za nas odšli tje ven, za nas, ki še vedno spimo v perncah in redno ob določenih

urah kosimo in večerjamo, za nas so tam zunaj krvaveli in zaslužijo, da bi jim te dame izkazovale prav posebno spoštovanje. Tudi če so neumiti!

Po vseh kolodvorih stoje okrog in čakajo na brzovlak, ki naj jih odpelje na cilj, da končno pridejo v bolnišnico in se začno zdraviti. Že pet dni so na poti! Pet dni so ležali v živinskih vozovih na slam! In vsi so ranjeni in rane jih bole!

Končno imajo priložnost, da sedejo v mehke blazine, da že enkrat pridejo do miru, ki je za njihovo ozdravljenje potreben! Mir? Marsikdo mora v bolnišnici še prestati operacijo. Ima še kroglice in šrapnelske drobce v telesu. Izgubi morda še v bolnišnici roko ali nogo. Ali celo življenje.

O, to so jako odlični potniki! Četudi si niso kupili voznega listka drugega razreda, kakor mi — njim gredo vsi sedeži! Kajti za nas so bili tam zunaj, tam, kjer švigajo kroglice in se je razdivjalo peklo. Četudi imajo umazane čevlje in krvavo obleko: za nas so ležali teden za tednom na razmočeni zemlji, za nas so prelivali svojo kri. Oni so storili svojo dolžnost — za nas, ki nobene dolžnosti nimamo ali je pa ne moremo vršiti . . . Vstani! Oni naj sedé!

To ni nobena »brezobzirnost« nasproti nam, da se z nami vozijo. To je čast za nas! Tudi če po jodoformu diše! Koliko dragocenejši so danes nego mi! Zdravje, moč in pogum imajo! Oni, katerih največja hvala se glasi: Stori! so le svojo dolžnost. Ne zaničujte nas, ki svoje dolžnosti ne moremo izpolniti!

Na železnici.

»To je brezobzirno od železniške uprave,« pravi mlada žena, ki sedi s svojim možem, detetom in pestunjo v istem oddelku kakor jaz. »Ljudem naj bi se vendar dali posebni vozovi. Kakšna nevarnost pred okuženjem! Naravnost z bojnega polja prihajajo. Komaj da so umiti in obve-

razvidno, da je neposredni cilj Nemcev na Poljskem zopet Varšava. Vas Dachow, odkoder so poizkušali Nemci spraviti dve diviziji čez Bzuro, leži tako blizu Sohačeva, da se lahko smatra za predmestje. Od Rusov zasedena naravna strategična črta se razteza 50 milj južno od Visle ob vzhodnem bregu Bzura in Rawke.

USPEŠNI NAPADI NA NOVE RUSKE POSTOJANKE. — V VARŠAVI JE BIL UBITIH 115 OSEB, 200 PA RANJENIH. — TOVARNE ZA SUKNO V LODZU SO PRIČELE Z DELOM.

Rotterdam, 23. decembra. Vojni dopisnik londonskega lista »Times« poroča, da avstrijski napadi na nove ruske postojanke uspešno napredujejo. Iz Varšave poroča isti list, da je bilo pri obstreljevanju dne 9. decembra ubitih 115 oseb, 200 pa ranjenih. V Lodzu so tovarne za sukno pod nemškim varstvom zopet začele z delom.

VARŠAVSKI FINANČNI ZAVODI PREMEŠČENI V PETROGRAD.

Iz Krakova se poroča, da so se vsi finančni zavodi preselili iz Varšave v Petrograd. Premoženje bank so prepeljali v oklopnih vlakih.

VELIKA BEDA V VARŠAVI IN OKOLICI.

»Messagero« je pisal, da vlada v Poljskem kraljestvu velika beda. Toplomer kaže 8 stopinj pod ničlo, tisoče ranjencev se prevaža skozi mesto, mnogo izmed njih je ozebljih. K temu je treba prišteti še okrog 15.000 beguncev, ki so za armado velika teškoča. Kraj, ki je za milijardo žita produciral, je popolnoma brez živine. Živil zelo manjka. O obrti s premožem, kovinami in volno, ki je znašala okrog 750 milijonov rubljev, ni ne duha, ne sluha, ker je pokrajina s premožem v nemških rokah. Okrog 300.000 delavcev je brez dela. Ako greš proti Skierniewicam, vidiš nepopisno bedo, v Skierniewicah pa gospodari glad.

BEG V VARŠAVO.

Bern, 22. decembra. Ruski list »Rječ« poroča da poljsko prebivalstvo vnovič beži v Varšavo. Splošno je postalo znano, da Nemci in Avstriji prodirajo. Nepregledne množice se vale po cestah proti Varšavi.

SPOMENIK ZVESTOBE POLJAKOV DO CARJA RAZSTRELJEN.

Sofija, 22. decembra. V Varšavi postavljen spomenik zvestobe Poljakov do carja je bil ponoči razstreljen. Sumijo, da so to izvršili revolucionarji.

KAKO JE OKROG VARŠAVE?

Dne 23. listopada je »Kijowstaja Mysl« takole opisovala varšavsko okolico: Najslabše je v kozienickem okraju, kjer so bili Nemci čez 12. Avstriji čez 6 dni. Słeciechowska župnija je pretrpela manj kot druge, toda slavna opatija in samostan sta od bombardiranja mnogo trpela; proštija je čisto uničena. V obksovske župniji je cerkev pogorela, 6 vasi v okolici je spremenjenih v žerjavico. V vasi Gniezowzen je pogorelo štiri petine vseh poslopij. V župniji Wisokie Kolo je cerkev silno poškodovana. Vsa okolica je kot preorana od 6 dnevnega boja, ki je tu divjal. V župniji Brzezina prestavljajo cerkev kup razvalin. Izmed 10 vasi jih je ostalo 4. V župniji Glowaczek je nepoškodovana samo vas Pakrowa, v šestih vseh je del hiš pogorel, vasiščani so brez stanovanj in v veliki bedi. Isto sliko nam predstavljajo župnije Brzoza, Misłewa in Policzna. V vasi Grabów ob Pilici je razrušena cerkev. Na mnogih krajih je videti naga, nepokopana trupla. Število ljudi brez strehe se ceni na 7000.

× × ×

PRI LIMANOVU UJETI RUSI

po številu 31.000, korakajo proti neki postaji na transverzalnini v skupinah po 4 in zavzamejo 6 km dolgo cesto.

UNIČEN RUSKI BATALJON.

Vojni poročevalec lista »Berliner Tageblatt« opisuje pretresljivo epizodo, ki se je izvršila v eni zadnjih noči pred odhodom Rusov iz Vjeličke. Nek ruski bataljon se je hotel udati. Zapustil je strelske jarke in šel proti avstrijski črti. Kakor hitro so ruski častniki spoznali namero moštva, so ukazali zadaj stoječim rezervam, da streljajo na lastne ljudi. Po tem alarmirane, so avstrijske čete smatrale bližajoče se Ruse za napadalce in so tudi otvorile ogenj. Od 900 mož jih je ostalo 600 na bojišču, ostalih 300 so avstrijski vojaki ujeli.

× × ×

IZPRED PRZEMYSLA.

Vojni poročevalec »Berliner Tageblatt« piše: Rusi pomnijo velikanske poraze za časa prvega obleganja Przemysla, ne gonijo tako brez potrebe svoje vojske nad trdnjavo in ne napadajo s takim veseljem kot poprej. V poslednjih dneh so poizkušali v navalu vzeti utrdbo poleg kraja

Medyczki Małe, bili pa so krvavo odbiti.

Vest o porazu se je kot blisk raznesla po ruski armadi in ko so drugi dan hoteli ponoviti naval, armada ni poslušala povelja. Upornike je obkolil gost obroč kozakov, bili so razoroženi in odgnani v Krukiewicz in odtod v Mosck.

Vsi ruski napadi so bili doslej odbiti in utrdbe niso nič trpele.

Dunaj, 22. decembra. »Kurjer Polski« poroča po przemyslskem listu »Ziema Przemyska«, ki je došel po zračni pošti: Mraza je do 15 stopinj Celzija. Ob nekem izpadu posadke ujeti ruski vojaki so se pritoževali, da vsled mraza niso mogli držati pušk v rokah in da niso dobili že več dni tople jedi. Razpoloženje v trdnjavi je najboljše.

IZ LVOVA.

Krakov, 22. decembra. »Nowa Reforma« poroča iz Lvova: Mesto je podobno veliki ruski garniziji. Neprestano odhajajo in prihajajo novi polki. Pravi vojaški tabor se nahaja v okolici Lvova, kjer so zgradili lesene lope, ker so vsa dosedanja vojaška stanovanja izpremenjena v bolnišnice. Vsa imena ulic so prekrstili v ruščino; govoriti se sme le rusko in poljsko, nemščina je prepovedana. V šolah se poučuje po ruskem učnem načrtu. V zemljepisju se morajo že ozirati na izide vojske. Neka družba iz Varšave in iz Moskve prireja v mestnem gledališču predstave. Rusi iztrebljajo katoličanstvo, vsled česar je že protestiralo posebno papežev poslaništvo in namestnik Vatikana poslati vsem velešilam tozadevno noto.

NOVICE IZ VZHODNE GALICIJE.

»Gazeta Krakowska« piše: Le iz nekaterih krajev provincije smo dobili splošne novice. Tako se n. pr. pripoveduje o Borszczowi, da je bilo to mestece skoro neprizadeto, dasi so se v njegovem najbližjem sosedstvu vršili spopadi med našo vojsko in sovražnikom. Ruske oblasti so menda nameščene na posesti Borszczowa in M. Feldschuha, ki je pa mesto zapustil. Župan je bil imenovan za okrajnega glavarja. Na svojem mestu je ostalo društvo Czarkowski-Golejewski, ki ima nalogo jako obilno podpirati uboge in trpeče trenutno pomanjkanje. V mestu prebiva tudi ravnatelj privatnega gimnazija dr. Sołnicki, ki pa ne more pričeti s poukom, ker primanjkuje učiteljskih sil.

O Jaroslawu trdijo, da sledovi jasno pričajo o bojnem orkanu, ki je vihral čez vso okolico. O Krakowcu, kjer so bile zaloge petroleja in smole, pripovedujejo, da je bil plamen goreče smole tako razsežen, da se je zdelo kot bi nebo gorelo.

IZZA BIVANJA RUSOV V NOVEM SANDECU.

Rusi so, ko so bili v Novem Sandecu, nabili poljske in nemške oklice, v katerih so naglašali, da preliva rusko ljudstvo svojo kri za svobodo narodov, za resnico in pravico, da se združijo narodi v bratstvu in da je zagotovljena njih neodvisnost. Lepak je podpisal generalisimus Nikolaj Nikolajevič. Med pouličnimi boji v Novem Sandecu je bil ubit tudi 25letni sin kneza Makarova. Ruski častniki so izlili v vseh kletih iz sodov vino in pivo, da se niso mogli vojaki napiti.

HUDA ZIMA V GALICIJI.

Zima v Galiciji, posebno v Lvovu, je letos (po »Nowi Reformi«) tako huda, da že pol stoletja ni bilo v novembru in v decembru takega mraza. Ruski vojaki v Lvovu radi zime veliko trpe, ker še ni došla zimska obleka in zimsko perilo.

× × ×

V ŠLEZIJI NI NIKAKEGA POVODA, DA BI SE BALI VOJNE.

Šlezijška deželna vlada je dala oklic na ljudstvo, kjer razglša, da je sedanja situacija taka, da se ni treba bati, da bi Šlezija morala biti vsled vojne izpraznjena. Nerazsodno bi bilo, ako bi ljudje vsled ne velike oddaljenosti bojišča zapuščali svoje domove in imetje in bi se tako izpostavljali veliki škodi, ki bi jim je nikdo ne povrnil. Istotako bi bilo nespametno, da bi pod ceno prodajali, zlasti še živino ali pa da bi jo pobijali. Ljudstvo naj ne opušča svojega posestva. V Šleziji zdaj ni nobenega povoda za predčasno paniko.

× × ×

UMIKANJE RUSOV ČEZ KARPATE.

Budimpešta, 22. decembra. Iz Maros-Szigeta brzojavljajo: Naši boji proti sovražnim četam so bili uspešni: Rusi so se umaknili. Posamezne kolone zasledujemo že čez ogrsko mejo (v Galiciji).

V komitatu Bereg so se vršili severno od Volocza neznatni boji; Rusi so se umaknili proti obmejni občini Zingo. Tudi pri Vezer-Szalas se sovražnik umika.

V komitatu Ung so naše čete zopet osvojile Hajasad in Ligetes. Rusi so bežali

proti prelazu Uzsok, kjer so pustili le manjšo četo, da ščiti umikanje.

× × ×

NADVOJVODA PRESTOLONASLEDNIK V BUKOVINI.

Dornawatra, 21. decembra. Nadvojvoda prestolonaslednik Karel Franc Jožef je obiskal od 17. do 19. decembra Bukovino, kjer si je ogledal vse čete in tolažil prebivalstvo. Prestolonaslednik je obiskal tudi našo zahodno in vzhodno fronto, kjer je obiskal najsprednejše strelske jarke in najbolj izpostavljene poljske straže. Prebivalstvo je nadvojvodo prestolonaslednika povsod navdušeno pozdravljalo. Nadvojvoda je govoril z Bukovinčani nemško in rumunsko.

Dunaj, 22. decembra. Vojni časopisni stan poroča: Nadvojvoda Karol Franc Jožef, ki je Nj. Veličanstvu poročal o svojem obisku čet v Bukovini, je danes zopet prišel z Dunaja v stan najvišjega armadnega poveljstva.

× × ×

RUSKI CAR V MOSKVI.

Moskva, 22. decembra. (Kor. ur.) Car Nikolaj se je pripeljal s svojo rodino v Mosko.

RAZPOLOŽENJE V RUSIJI.

Köln, 22. decembra. »Polnische Zeitung« je dobila poročila z meje, ki pripovedujejo, da se notranje gibanje v Rusiji vedno bolj razširja. Petrogradska policija je razpustila neki nepostaven sestanek, kjer se je razpravljalo o notranjem položaju v Rusiji. Veliko število mož in žena so zaprli. Pričuje se, da Rusi na svojem umikanju proti Visli zopet začno klati Jude, kar bi potem zopet očitali nemškim in avstrijskim četam. Odkar je prepovedano prodajati žganje, je postal špirit zaželjena pijača. Stroga kazni zadene trgovce, ki tiste strupe prodajajo.

DEMORALIZACIJA V RUSKI ARMADI.

»Gazeta Krakowska« poroča, da je Radko Dimitrijevič v pismu svojemu v Sofiji bivajočemu prijatelju pisal o številnih dezertacijah v ruski armadi, o znakih neposlusnosti. Temu zlasti pripisuje on posledoboroženimi možmi.

× × ×

BRIGADIR PILSUDZKI NA DUNAJU.

»W. Kurjer Polski« poroča, da je 18. t. m. prišel na Dunaj brigadir Pilsudski, junaški vodja polj. legijonov, priljubljen pri vojaki in visoko cenjen ne samo pri poljski javnosti, ampak tudi pri najvišjem vojnem vodstvu, kot smel bojevnik in junaški strateg.

Velikanske množice ljudstva so čakale v vestibulu in na ulici pred vzhodnim kolodvorom. Proti avtomobilu so mu napravili špalir. Ljudstvo je vzklikalo: »Čast!« in »Naj živi!«. Zapeli so mogočni glasovi narodne himne »Jeszcze Polska nie zginetax«. Pilsudski je stoje v avtomobilu te znake časti s prirojenom mu skromnostjo sprejemal. Navdušenje je doseglo zenit, ko je nekdo izmed vojakov zaklical: »Želimo takega triumfalnega vhoda v Varšavo!«

Jožef Pilsudski je bil rojen leta 1867 na Litvi. Izhaja iz stare plemiške rodbine Gintavtov, kateri je bil boj proti ruskemu jarmu sveta tradicija.

Francoske ladje odplule iz Adrije.

Rimskemu poročevalcu lista »Resto del Carlino« je nek politik, ki se je vrnil iz Črnegore, povedal sledeče:

V Jadranskem morju ni niti ene francoske - angleške ladje, pač pa v zvezi s sredozemskim brodomjem pazljivo križari med Malto in Gibraltarjem. Napadi na Kotor, kriti od jeklenih stolpov, bi le tedaj učinkovali, če bi se pomorsko akcijo krepko podprlo tudi s suhe zemlje. Toda za to bi bilo treba še 50.000 mož in bi pomenjalo — kar je še bolj odločilno — tudi pri popolnem uspehu izgubo nekajladij. Na Lovčenu so res postavili osem trdnjavskih topov, katere so poslali Francozi. Rabili so črn smodnik in topovi so kmalu utihnili, kajti avstrijska mornarica je s svojimi velikimi topovi v kratkem razbila štiri. Proti nadaljnjemu vzdrževanju teh topov sta se izrekla francoski admiral in visok mornariški častnik, ki je nalašč v tej zadevi prišel iz Pariza, tako da je do zdaj odšlo iz Črnegore vse francosko topničarstvo in častniki in je ostalo samo nekaj vojakov, ki stoje na straži pred kraljevim dvorom. Pač pa so združeni Francozi in Angleži postavili v Cetinju mogočno radiotelegrafsko postajo, ki je vsak dan v zvezi z Eifflovim stolpom in Londonom. Zavezniki so Črnegorci z vsem dobro založili in tako tudi z artillerijo in strelivom. Neprestana muka za ljudstvo pa so zrakoplovi, katerih se posebno boje radi njihovih bomb in strojnih pušk.

PRED MALTO ANGLEZI IZSTRELILI ŠRAPNEL NA ITALIJANSKI PARNIK.

Rim, 22. decembra. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča z Malte: Parnik »Sotimbro«, paroplovne družbe »Sicilia«, je došel iz Tripolisa pred tukajšnje pristanišče eno uro potem, ko se navadno zapre pristanišče trgovskim ladjam. Medtem ko je dajal parnik znamenja admiraliteti, je bil zadet po nekem izstreljenem šrapnelu. Na prošnjo italijanske konzula je odposlal guverner takoj nekega kapitana s komisijo na krov parnika, da se dožene škoda in preišče odgovornost. »Sotimbro« se je odpeljal v Sirakuze.

Petarde v Rimu.

Rim, 22. decembra. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Danes jutraj je eksplozivna pred cerkvijo sv. Klemenca petarda. Razpočilo je več šip. Neko drugo petardo so našli blizu cerkve. Petardi nista nevarni. Uvedli so preiskavo.

Francozi anektirali Maroko in Tunis.

Milan, 22. decembra. Listi poročajo: Francija je že naznanila nevtralnimi velešilam, da je anektirala Tunis in Maroko.

VSTAJA V MAROKU.

Rim, 22. decembra. (priv.) Listi poročajo iz Barija, da je tja došli brat Abdul-Malka, voditelj mališke vstaje, v pogovoru z poročevalci listov omenil, da je v Maroku od začetka decembra razsežna vstaja v teku. Malk ima na razpolago 30 tisoč bojevnikov. Francozi so do sedaj izgubili 700 mož, dve strelni bateriji in mnogo strojnih pušk. Razen tega podpira še Abdul-Malkov sin svojega očeta s 7000 nje ruske poraze.

Japonska na Kitajskem.

Iz Kodanja se poroča: Japonskemu parlamentu v Tokiju je bil predložen predlog, naj se dovoli 320 milijonov za prevzete evropskih železniških koncesij na Kitajskem.

Boji na zahodu.

FRANCOSKI - ANGLEŠKI NAPADI NA NEMŠKE POSTOJANKE POVSOD ODBITI.

Berolin, 22. decembra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana 22. t. m.:

Pri Nieuportu in v okolici Yperna je splošno mirno.

Odbiti so bili včeraj in danes obupni sunki Angležev, ki so ojačeni s francosko teritorialno armado hoteli zopet zavzeti 20. t. m. izgubljene postojanke pri Festubertu in Givenchyju. V okolici Richebourg se jim je posrežilo, da so prišli v svoje stare postojanke.

Odbiti so bili včerajšnji napadi Francozov v ozemlju Albert, severno vzhodno od Compiègne, pri Souainu in pri Porthesu.

Vzeli smo nekaj strelskih jarkov v zahodnem delu Argonnov.

Z lahkoto so bili odbiti francoski napadi deloma z velikimi sovražnikovimi izgubami vzhodno od Argonnov, severno zahodno in severno od Verduna.

Šele po objavi smo žal dognali, da je včeraj znano povelje francoskega generala Joffreja z dne 17. decembra leta 1914 obsegalo sledeči dostavek: Povelje naj se danes zvečer objavi vsem četam in naj se prepreči, da bi prišlo v časopisje.

Najvišje vodstvo armade.

× × ×

Boji na Flandernskem.

Berlin, 22. decembra. »Daily Chronicle« poroča, da so zavezniki zavzeli postojanke južno od Nieuporta in da so napirili svojo ofenzivno moč proti Middelkerke.

Amsterdam, 22. decembra. Vojni poročevalec lista »Telegraaf« podaja kratek pregled operacij zadnjega tedna na Flandernskem. Topot, piše, ni bil miren teden na Flandernskem. Skoro vsak dan so grmeli topovi na celi črti od Armentiera do Lysa in od tam do Nieuporta. Ypern je še vedno v posesti zaveznikov. Mesto je skoro popolnoma porušeno. Na treh točkah je bil boj zelo hud. Izgube so bile na obeh straneh ogromne. V Brügge je angleški letalec metal bombe. Letalec je bil prisiljen, da se je na zelandski Flandriji spustil na tla in je bil tam interniran. V noči od sobote na nedeljo so neprestano grmeli topovi in v nedeljo so zavezniški nadaljevali z ofenzivo. Na Yseri se vrše boji na malih čolnih in plavih. Posebno hud je bil boj pri Lombardzyde.

Francosko uradno poročilo.

Geni, 22. decembra. Francoski generalni štab poroča z dne 20. t. m.: Med morjem in Lysom so Francozi pred Nieuporotom in St. Georgesom nekoliko napredovali. Vzhodno in južno od Yperna so Nemci ojačili svojo brambo. Tam so se vršili artiljerijski boji, v katerih so Francozi lahko napredovali. Na črti Richebourg—L'Avoue—Givenchy—La Basse, južno od Alberta, so mogli Francozi dne 17. decembra osvojiti in 18. izgubljen jarek včeraj zopet osvojiti. V okolici Lihona so Nemci dvakrat ljuto napadli, da bi osvojili jarke, ki so jih 18. t. m. Francozi vzeli, pa so bili odbiti. V Argonih so Francozi odbili tri nemške napade. Med Argoni in Vogezi se ni nič posebnega zgodilo.

Nemško napredovanje v Argonih.

Amsterdam, 23. decembra. Francosko poslaništvo je nizozemskim listom sporočilo, da se je Nemcem posrečilo v Argonih prodreti čez višine od reki Maas, kar pa ne bo vplivalo na nadaljne operacije. — Nemcem sovražno list »Telegraf« poroča, da se zaveznikom doslej ni posrečilo na Flanderskem izvojevati kakih uspehov.

V Nancyju, Toulu in v Verdunu.

»Temps« poroča o življenje v Nancyju, Toulu in v Verdunu: Vse gostilne se zapro ob 6. zvečer. Telefon je popolnoma prepovedan. Na oknih se ne sme pokazati luč. V mestih in več kilometrov v okolici se ne sme voziti z avtomobili in s kolesi. Edino izpremembo v dolgočasni vsakdanjosti tvorijo nemški aeroplani, ki se skoraj vsak dan pojavijo in ki jih s strašnim streljanjem iz topov in iz pušk preganjajo.

Laški prostovoljci na Francoskem.

Turin, 22. decembra. »Mattino« poroča iz Londona, da bo v kratkem odšel iz Londona na bojišče bataljon laških prostovoljcev, ki šteje 1000 mož. V bataljonu so baje tudi Španci, Mehikanci in Argentinci. Beppino Garibaldijev zbor, ki je že na Francoskem, je baje narasel na 20.000 mož.

Kako je v Antwerpnu.

»Vossische Zeitung« ima poročilo iz Amsterdama: Antwerpenska garnizija obstaja iz junaških bavarskih in galskih prostakov. Utrdbe so zopet v dobrem stanju in topovi na odličnih pozicijah.

Koliko Francije in Belgije je v nemških rokah.

»Matin« je izračunal, da znaša prostor, ki ga drže Nemci v svojih pesteh, v Franciji 20.100 in v Belgiji 29.456 km.

Francoski letalec nad Strassburgom.

Strassburg (v Alzaciji), 22. decembra. (Kor. urad.) Danes popoldne med 3. in 4. uro se je pojavil nad mestom sovražni letalec, ki je vržl eno bombo, ki je poškodovala nek prazen skedenj in neko žitno zalogo. Ranjen ni bil nihče. Na letalca, ki je plul v višini 1500 do 1700 metrov, so streljali.

Angleški stroški vojske.

London. »Daily Chronicle« je objavil pogovor med francoskim poslancom Luquet in Lloyd George, kjer angleški zakladnični kancler pravi, da angleški stroški za armado in mornarico znašajo mesečno 45 milijonov funtov sterlingov. Anglija ima sedaj nad 2 milijona vojakov in mornarjev pod orožjem. Od začetka avgusta je bilo brez brambne dolžnosti 1 milijon 500.000 vojakov rekrutiranih. Vsega skupaj bo morda 2.500.000. Pred pomladjo bo lahko pol milijona odlično izvežbanih, navdušenih vojakov ojačilo ekspedicijski kor.

Francoski socialisti za vojne kredite in proračun.

Pariz, 22. decembra. (Kor. urad.) Socialisti so soglasno sklenili, da glasujejo za vojne kredite in za šestmesečni začasni proračun.

Francija vpoklicuje 18 letne mladeniče pod orožje.

Berlin, 22. decembra. Francija je vpoklicala pod orožje 18letne mladeniče.

Novačenje v Franciji.

Pariz. Kot poroča »Matin« so bili na Francoskem 20. decembra na županstvih nabiti razgласi, da je letnik 1916 vpoklican.

Iz Bruslja se poroča: Po poročilih o rednem novačenju letnika 1915 v Franciji ni niti govora. Rekrutne komisije sploh ne poslujejo. Občinski predstojniki pozivajo novačenje podvržene mladeniče, naj se takoj podajo k vojaškim poveljstvom, kjer jih uvrste brez vsake zdravniške preiskave. Zdravniki so namreč vsi vpoklicani, če niso popolnoma slepi. Francosko armadno vodstvo toži, da se je veliko Francozov odtegnilo vojaški službi. General Pau izjavlja, da bi z begunci lahko sestavili poldrug armadni zbor. Begunci beže v Italijo in na Španjo. Tudi v Belgiji se nahaja vsaj 20.000 francoskih vojaških beguncev.

Zemljevid k bojem v zahodni Galiciji in na Poljskem.

Angleška vlada prepovedala delavske manifestacije za mir.

Amsterdam, 23. decembra. Angleška vlada je prepovedala vse manifestacije za mir, katere so nameravala uprizoriti delavska društva o božičnih praznikih.

Nemška pošta v Belgiji.

Število v Belgiji uvedenih nemških poštinih uradov je naraslo na 80, pri katerih posluje približno 900 poštinih in brzojavnih uradnikov.

Avstrijska protiofenziva na Srb-skem.

Vojaški sodrnik grške »Tagespost« piše: Na srbskem bojišču je konstatirati uspešno avstrijsko protiofenzivo. Natančnejših poročil še ni mogoče objaviti.

UMIKANJE IZ SRBIJE.

Genfski listi brez izjeme pišejo, da je avstroogrsko vodstvo armade umaknilo svoje čete iz Srbije glede na strategične razloge, ker so srbsko armado ojačile tudi izpočite čete, ki so se nahajale ob bolgarski in macedonski meji in je zato bila srbska armada v veliki premoči.

AEROPLAN NAD SRBSKO - BOLGARSKO MEJO.

»Wiener Allg. Ztg.« poroča iz Sofije: Nad gorami ob srbsko - bolgarski meji je priplul od Donave aeroplan. Obstreljevali so ga prvi bolgarski, nato rumunski in končno tudi srbski vojaki, a izstrelili ga niso. Nepoškodovan je zopet izginil.

AMERIKANSKA BOŽIČNA LADJA PRI SRBIH.

Amerikanska šolska ladja »Jason« se je pripeljala 21. decembra z božičnimi darili, ki so namenjeni otrokom srbskih vojakov. 22. decembra je zopet odplula na morje.

Konec Burske vstaje.**KAKO NAMERAVAJO SODITI UJETE BURE.**

»Times« poročajo iz Kapstadta. Javnost se živahno peča z vprašanjem, kako naj kaznujejo vstaške Bure. Voditelje, kakor Deweta in predikante bo sodilo z dovoljenjem parlamenta posebno sodišče treh sodnikov. Glavno težavo povzročajo navadni vstaši. Tiste,

ki so plenili ali ki so se sicer pregrešili proti običajem civilizirancev, bo sodila posebna komisija. Škodo, povzročeno lojalnim državljanom, prečni posebna komisija. V Oranji državi je cenijo na 200.000 funtov sterlingov. List »London News« pa poroča iz Kapstadta: Ministrstvo je potrdilo smrtno obsodbo proti vsem ujetim Burom.

Pretoria. (Reuter): K smrti obsojeni in že ustreljeni stotnik Sowrii je pred vojnim sodiščem izpovedal, da mora kot Nizozemec Angležem mnogo očitati radi njihovega postopanja v južni Afriki. Tradicije Burom kršijo, kjer le morejo. Rekel je, da bi noben Anglež ne čutil drugače kot on, ako bi prišel pod tujo vladu. V večjo čast si šteje, da stoji pred vojnim sodiščem, kot pa, da bi bil častnik britanske armade. Po njegovem prepričanju stoji dosti mož na bojnem polju, da rešijo južno Afriko. Milosti prosi, toda ne zase, ampak za svojega brata in za druge, ki so stali pod njegovim vplivom in poveljstvom.

BURSKI GENRAL WOLMARANS UJET.

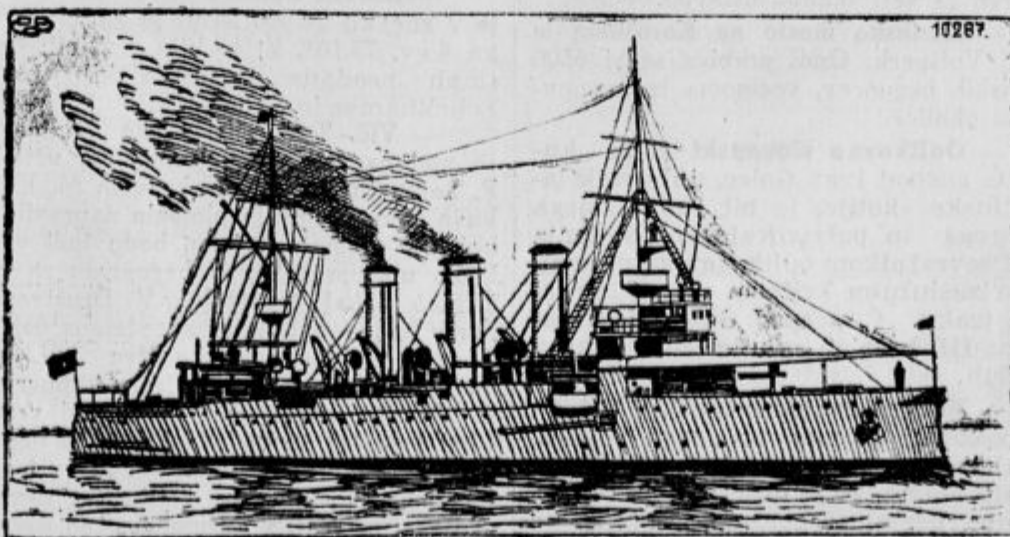
Pretoria, 21. decembra. Reuter poroča: Ujet je bil burski general Wolmarans.

Portugalska se ne gane.

Takoj ko je Portugalska napovedala vojsko Nemčiji, so zahtevali Angleži, naj pošlje svoje čete na Flandersko. To zahtev je Portugalska odklonila. Nato so bile portugalske čete določene, da osvoje nemško jugozahodno in vzhodno Afriko. Tudi tja niso šle. Hoteli so jih prepeljati v Egipt, da bi branile Sueški prekop. Temu so se pa portugalski vojaki uprli in niso hoteli iti. Zdi se, da se bo morala Angleška odpovedati portugalskim pomožnim četam.

Turčija v vojski.**TURSKO URADNO POROČILO.**

Carigrad, 23. decembra. (Kor. urad.) Glavni stan je 22. t. m. objavil naslednje poročilo: Na kavkaški fronti so ob nekem nočnem napadu na ruske postojanke pri Arhi, 30 km vzhodno od Köpriköi, naše čete iznenadile Ruse, ki so pobegnili ter pustili za seboj veliko število mrtvih in ranjenecv. Indijske čete, ki naj bi zasedle Egipt, trumoma dezertirajo in prihajajo z orožjem k Turkom.

MESSUDIJE.

(S sliko.)

Turska linijska ladja »Messudije« se je potopila; zadel jo je torped angleškega podmorskega čolna »B 11«. Ladja je bila zgrajena leta 1874; obsegala je 9250 ton. Posadka, 600 mož, je rešena.

TURSKA ARMADA ODRINILA PROTI EGIPTU.

Frankobrod, 23. decembra. (Kor. ur.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: Da osvobodi Egipt, je predvčeršnjim turska armada odrinila pod poveljstvom Djemail paše iz Damaska proti Sueškemu prekopu. Brat šejka Senusov, Mehmed Senusi, ki je bival kratak čas v Carigradu, se nahaja v spremstvu Djemail paše.

PERZIJSKE SIMPATIJE NASPROTI TURCIJI IN NEMCIJI.

Frankobrod, 22. decembra. (Kor. ur.) »Frankfurter Ztg.« objavlja iz Petrograda: »Novo Vreme« poroča iz Teherana, da od kar je sklican novi parlament, postajajo simpatije nasproti Turčiji in Nemčiji vedno večje.

AVSTRIJSKI RDEČI KRIŽ PODELIL RDEČEMU POLMESCU 25.000 KRON.

Dunaj, 22. decembra. (Kor. urad.) Zvezno vodstvo avstrijskega Rdečega križa je dovolilo predsedniku avstrijskega odbora za turški Rdeči polmeseec 25.000 K.

Razna poročila.**ŠE 17 MOŽ POSADKE KRIŽARICE »EMDEN« REŠENIH.**

London, 23. decembra. (Kor. urad.) »Central News« poročajo iz Pariza: Neka zavezniška ladja je našla čoln, v katerem je bilo 14 mož in 3 častniki »Emdenove« posadke.

POSTOPANJE Z NEMŠKIMI UJETNIKI.

Berolin, 22. decembra. (Kor. urad.) »Nordd. Allg. Ztg.« piše o položaju nemških vojnih ujetnikov v Franciji: Mednarodni odbor Rdečega križa v Genfu je predložil poročilo francoskih pooblaščenecv o nadzorovanju vojnih ujetnikov. Poročilo izvaja med drugim: Obiskal sem ujetniški tabor v Blayru in Aurillacu. Zagotoviti morem, da se tam postopa z nemškimi vojnimi ujetniki popolnoma korektno. Odredbe glede na stanovanje, obleko in preskrbo so zadostne. Ni prepovedano govoriti nemško. Ujetniki smejo dopisovati svojem. Zdravstvene razmere v taboru, ki leži v hribih, kjer se še zdaj nahajajo francoski vojaki, niso neugodne.

NEMSKI CESAR MOLI Z UMIRAJOČIM VOJAKOM.

V raznih poročilih z bojišča se govori o veliki ljubezni, ki jo izkazuje nemški cesar svojim vojakom. Zelo gniljiv dogodek pripoveduje nek lahko ranjen vojak, ki se je vrnil z bojišča. Nekega dne je opazoval cesarja na bojišču in ga videl, kako gre k nekemu umirajočemu vojaku. Cesar je pokleknil na odprtem polju in molil. Cesar je bil zelo otožen.

ŽENE SANITETNI ČASTNIKI.

Berolin. K poročilu, po katerem je gospa dr. Reinecke v Danzigu bila imenovana sanitetnim častnikom kot prva zdravnica v lazaretu, poroča »Germania«, da deluje tudi v lazaretu v Deutsch-Eyla neka zdravnica, ki je sanitetni častnik. Ta gospodična je dr. Wolf. Tudi ta dama v častniški uniformi ima vse vojaške časti, ki ji pripadajo.

PREPOVEDANI SIGNALI V ANGLIJI.

London, 19. decembra. (Kor. urad.) Policija v East Ridingu v Yorkshiru je naznanila, da je ukazano patroljam streljati na osebe, ki bi dajala znamenja z lučjo in ki bi kazale kako luč, ki bi jo lahko videli na morju.

NEMCI INTERNIRAJO FRANCOZE.

Stuttgart, 19. decembra. (Kor. ur.) Kakor Angleže, tako hočejo zdaj v Nemčiji tudi Francoze od 17. do 60. leta v ujetniški tabor Holzminden prepe-ljati.

KAKO DOLGO BO TRAJALA VOJSKA?

Na to vprašanje »odgovarja« dunajska »Zeit«, ki pravi: Pred nekim deželnim sodiščem v Brunšviku se rešuje neka civilna pravna stvar proti nekemu vojaku, ki je na bojnem polju. Deželno sodišče se je v tem vprašanju postavilo na temelj § 365. civilnega kazenskega postopanja, ki se glasi: Ako se v sodni obravnavi proti obtožencu nahajajo v dokaznem postopanju zapreke in ako je čas, v katerem se more dokazilno postopanje izvršiti, negotov, potem se mora določiti rok, v katerem mora obtoženec izročiti sodišču dokaze. — Sodišče je odredilo ta rok in odgodilo razpravo za leto dni. To je morebiti prvi uradni akt, ki določa, kako dolgo bo trajala vojska. To se razume, da se to ne sme vzeti za resno.

Uradni izkazi izgub.

Uradni izkaz izgub št. 82. Nadporočnik Podlogar Mihael, 10. polj. havb. divizija, 1. bat., ranjen; Babšek Valentin, 87. pp., 3. stot., iz Cirkovcev, ujet v Elabugi, okraj Kazan, Rusija; Bekuš Janez, 87. pp., 9. stot., iz Ponikev,

ujet v Elabugi, okraj Kazan, Rusija; Berglez Janez, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, okraj Kazan, Rusija; Bezjak Mihael, 87. pp., 6. stot., iz okolice Ptuj, ujet v Elabugi, okraj Kazan, Rusija; Bohigemut Janez, 87. pp., 3. stot., od Sv. Urbana, ujet v Elabugi, okraj Kazan, Rusija; Brodež Filip, 87. pp., 8. stot., iz okolice Konjice, ujet v Elabugi, Rusija; Bučar Janez, 87. pp., 8. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Bukovec Franc, 87. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Dajnko Lovrenc, 87. pp., 9. stot., iz okolice Ptuj, ujet v Glasowu, okraj Wjatka, Rusija; Dornik Martin, 87. pp., 10. stot., ujet v Elabugi, okraj Kazan, Rusija; Drgan Jurij, 87. pp., 6. stot., iz okraja Celja, ujet v Elabugi, Rusija; Drole Pavel, 87. pp., 9. stot., iz okolice Celja, ujet v Elabugi, Rusija; Fajš Anton, 87. pp., 7. stot., iz Ponižave, ujet v Elabugi, okraj Kazan, Rusija; Filipič Janez, 87. pp., 10. stot., ujet v Moskvi, Rusija; Galun Franc, 87. pp., 10. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Gatolin Franc, 87. pp., 7. stot., iz okolice Ptuj, ujet v Elabugi, Rusija; Golec Jožef, 87. pp., 9. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Gorenak Sebastijan, 87. pp., 9. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Gregl Janez, 87. pp., 10. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Greifoner Jožef, 87. pp., 12. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Gruber Jožef, 17. pp., 3. stot., ujet v Serdobskem, okraj Saratow, Rusija; Hranstnik Janez, 87. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Hriberšek Jožef, 87. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Jančič Alojzij, 87. pp., 2. nad. stot., ujet v Glasowu, okraj Wjatka, Rusija; Jančič Leopold, 87. pp., 9. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Jug Martin, 87. pp., 7. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Kapovar Karel, 87. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Kelhar Franc, 87. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Kolan Franc, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Kolar Alojzij, 87. pp., 10. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Korenjak Franc, 77. pp., 2. nad. stot., ujet v Nišu, Srbija; Korec Stefan, 87. pp., 11. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Kosar Valentin, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Kostanjevec Janez, 87. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Kotnik Valentin, 87. pp., 4. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Krajnc Jakob, 87. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Križanec Ranc, 77. pp., 10. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Lednik Janez, 87. pp., 9. stot., iz okolice Celja, ujet v Elabugi, Rusija; Maček Franc, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Malus Miroslav, 87. pp., 9. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Mastnak Martin, 87. pp., 9. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Maver Mihael, 77. pp., 3. stot., iz Doline pri Kopru, ujet v Elabugi, Rusija; Močovnik Anton, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Mošet Anton, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Munda Franc, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Murko Jožef, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Naglič Janez, 87. pp., 9. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Novak Franc, 87. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Novak Janez, 87. pp., 12. stot., iz okolice Šmarja pri Jelšah, ujet v Elabugi, Rusija; Novak Jožef, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Nplaznik Blaž, 87. pp., 4. stot., iz okolice Celja, ujet v Elabugi, Rusija; Petaučić Jožef, 87. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Povše Pavel, 87. pp., 15. stot., iz okolice Celja, ujet v Nišu, Srbija; Radi Franc, 87. pp., 3. nad. stot., ujet v Glasowu, okraj Wjatka, Rusija; Rappitsch Janez, 7. pp., 9. stot., ranjen; Rebernak Franc, 87. pp., 8. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Robin Pankracij, 87. pp., 8. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Rojko Vinko, 77. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Ruzier Dominik, 87. pp., 9. stot., iz Pirana v Istri, ujet v Wiatki, okraj Slobodsk, Rusija; Salošnik Anton, 87. pp., 8. stot., iz Cirkovce, ujet v Elabugi, Rusija; Škrinjari Janez, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Slekovec Anton, 7. pp., 10. stot., ranjen; Springer Franc, 7. pp., 11. stot., mrtev (13./XI. 1914); Šuler Mihael, 87. pp., 8. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Taušek Karel, 87. pp., 9. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Toplak Jakob, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Verovnik Mihael, 87. pp., 12. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Vesenjak Franc, 87. pp., 9. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Videnšek Rudolf, 87. pp., 12. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Volčanek Filip, 87. pp., 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Vuk Janez, 87. pp., 2. nad. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Zadravec Jakob, 87. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Zibert Matija, 87. pp., 12. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Zorzenon Franc, 87. pp., 9. stot., ujet v Slobodskem, okraj Wjatka, Rusija; Žuran Ignacij, 87. pp., 3. stot., ujet v Elabugi, Rusija; Zuvic Rudolf, 87. pp., 15. stot., ujet v Nišu, Srbija.

Popravki izkaza izgub št. 27.

Ježovnik Pavel, 87. pp., 8. stot., ujet v Glasowu, okraj Wjatka, Rusija (je bil svoečasno označen kot ranjen); Kirbsch Alojzij, 87. pp., 8. stot., ujet v Elabugi, Rusija (v seznamu izgub št. 27 označen kot ranjen); Kresnik Jožef, 87. pp., 5. namesto 6. stot., ujet v Elabugi, Rusija (v seznamu izgub št. 27 označen kot ranjen); Kuzman Jožef, 87. pp., 5. stot., ujet v Elabugi, Rusija (v seznamu izgub št. 27 označen kot mrtev); Povalec Stefan, 87. pp., 6. stot., ujet v Glasowu, okraj Wjatka, Rusija (v seznamu izgub št. 27 označen kot mrtev).

Popravek k seznamu izgub št. 78.

Hribernik Franc, 87. pp., 9. stot., ujet v Elabugi, okraj Kazan, Rusija (v seznamu izgub št. 78 označen kot ranjen).

Iz seznama izgub št. 83.

Poročnik Poltniž Alojzij, 7. pp., 4. stot., mrtev (17./X. 1914).

Popravki k seznamu izgub št. 21.

Dillingr Alojzij, enolet. prost., 17. pp., 12. stot., iz Dunaja, ujet v Moskvi, Rusija (v seznamu izgub št. 21 je bil označen kot mrtev); Furlan Janez, 17. pp., 6. stot. (je bil v seznamu izgub št. 21 pomotoma označen kot mrtev, a se je zopet vrnil k četli); Kernzar Janez, 17. pp., 6. stot. (je bil v seznamu izgub št. 21 pomotoma označen kot mrtev, a se je zopet vrnil k četli).

Popravek k seznamu izgub št. 60.

Kajfež Matija, 17. pp., 12. stot., iz Banje Loke, je bil le bolan ter je bil le pomotoma označen v seznamu izgub št. 60 kot mrtev.

Dnevne novice.

+ Nadvojvoda Karl Franc Jožef Avstrijski - Este. »Wiener Zeitung« objavljiva, da je cesar potrdil zadnje odredbe rajnega nadvojvode Franca Ferdinanda Avstrijskega-Este, modenskega nadvojvode, po katerih gre nadvojvodu prestolonasledniku Kralju Francu Jožefu naslov in grb rodbine Este.

+ Za rusinske begunce. Rusinski katoliški misijonarji bazilijanci bodo izdali za rusinski božič (7. januarja) letak nabožne vsebine in ga razposlali rusinskim beguncem. Vse župne urade, kjer prebiva kaj rusinskih beguncev prosimona naj bi na naslov: »Apostolstvo«, Ljubljana, Semenišče —

va v dotični župniji, da se more božični letak o pravem času razposlati.

— Koliko časa imajo svoji vpoklicanih pravico do podpore za preskrbo. Svoji vpoklicanih dobivajo podporo za preskrbo (če so drugi zakoniti pogoj dani) ves čas, v katerem je vpoklicani vsled odhoda k vojakom zadržan izvrševati svoj poklic, torej od dneva, ko odrine v vojaško službo in zapusti svoje redno bivališče do vrnitve. Za slučaj, da vpoklicani dezertira ali je sodnijsko obsojen v težek zapor ali še na hujšo kazen, pa preneha pravica do podpore z dnem, ko je vpoklicani dezertiral, ali ko je postala obsodba pravomočna. Ako je vpoklicani v kakem boju ubit ali če se ga po kakih bitkah pogreša, ali če umrje vsled poškodbe, ki jo je dobil v vojaški službi, ali vsled bolezni, preden je bil odpuščen iz vojaške službe, pristojna podpora svojcem (če so drugi zakoniti pogoj dani) še nadaljnjih šest mesecev od dneva smrti ali pogrešanja. Za svojce vojnih prostovoljcev veljajo glede preskrbe iste določbe, kakor za svojce onih, ki so bili uradno poklicani.

— Umrli je nenadoma v tržaški mestni bolnišnici g. Matija Dolenc, uradnik c. kr. namestništva, ki je ob mobilizaciji sem služil kot računski podčastnik pri 12. stotniji primorskega črnovojniškega pešpolka v Fazani. Poklican je bil k vojakom, dasiravno je že prekoračil 42. leto starosti. Za kako boleznijo je umrl, se še ne ve natančno, domneva se pa, da je bilo zastrupljenje krvi, ki je tako nepričakovano ugonobilo moža najboljših let. Pokojnik zapušča vdovo s petimi otroci.

— Posebne izkušnje pod orožje vpoklicanih kandidatov na trgovskih šolah. C. kr. koresp. urad objavlja: Naučni minister je izdal odlok komisiji za izkušnje učiteljev trgovskih šol podobni odlok, ki je bil izdan ravnateljstvom komisije za izkušnje srednješolskih učiteljev. Tistim učiteljskim kandidatom, ki so pred klavzuro in pred ustnimi izkušnjami in čaka jo na vpoklicanje v aktivno vojaško službo z ozirom na črnovojniško prebiranje, se mora na njih prošnjo nemudoma dovoliti rok za izkušnjo, da lahko kandidati svojo izkušnjo napravijo še prej, predno nastopijo vojaško službo.

— Papež Benedikt XV. o protialkoholnem boju. Predsednik italijanske protialkoholne zveze »La Nuova Crociata«, profesor Rudolf Bettazzi iz Turina se je dne 22. novembra poklonil novemu papežu. Poroča mu je o ciljih in delovanju protialkoholne zveze in sv. Oče jo je pohvalil kot zelo dobro stvar. Bettazzi je omenil tudi težave, nasprotstva, sovražnost in pičila sredstva, ki ovirajo abstinenco delovanje. Sveti oče ga je obodril, rekoč, bodite pogumni in kljub vsem oviram nadaljujte delo. Besede novega papeža naj bodo tudi našim redkim protialkoholnim bojevnikom v tolažbo in vzpodbudo. Srčno naprej proti zmaju alkoholizmu!

— Lepa patriotična slavnost se je vršila dne 6. decembra v št. Janžu na Dolenjskem, ki se je ponovila tudi na praznik dne 8. decembra. Ob priliki vladarske 66letnice cesarja Franca Josipa I. so otroci izvajali ljubke prizore z deklaracijami in petjem, igralci pa so dovršeno predstavljali znano igro »Lurška pastarica«. Igra je bila vsekoli naštudirana, niti verjeli nismo, da imamo pred seboj šentjanške diletanke. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba sijajna. Predstave se je udeležilo učitelstvo z g. nadučit. Bercetom na čelu, ki je tudi z veliko vnemo sodeloval pri arangementu, dalje župan z občinskimi odborom, orožništvo in drugo ljudstvo. Finančni efekt izkazuje 288 K dobička, od katerih se je 200 K izročila okrajnemu glavarstvu za vojni pomožni urad, za 60 K pa se je nakupilo volne za domače vojaške-farane, ki so jim dekleta spletla gorke obleke.

— List čeških veteranov oblastveno ustavljen. Praga, 22. decembra. Organ čeških veteranov je praško policijsko ravnateljstvo za šest tednov ustavilo.

— Rusinsko mesto na Koroškem je sedaj Volšperk. Ondi prebiva sedaj 6500 rusinskih beguncev, večinoma iz Przemysla in okolice.

— Odlikovan slovenski vojni kurat. Č. gospod Ivan Golec, duhovnik lavantinske škofije, je bil radi svojega hrabrega in požrtvovalnega vedenja pred sovražnikom odlikovan z duhovniškim zaslužnim križcem na belo-rdečem traku. Č. gospod Golec je vojni kurat III. kora in se udeležuje bitke v Galiciji.

— Neznani ranjenec umrl. V Trbižu so pokopali nekega ranjenega vojaka, o katerem ne vedo, kdo da je bil, ker je kmalu potem, ko je došel v trbiško bolnišnico, postal nezavesten. Rajnika so fotografirali.

— V ruskem vojnem ujetništvu se nahaja 22letni Jožef Jerman 27. pešpolka, o katerem se že od 27. avgusta ni nič poročalo.

— Smrtna kosa. V Bovcu je umrla gospa Josipina Gruntar, rojena Ostan, iz široko znane Špičkove rodbine v Kobaridu.

— Umrli je v Zagrebu svetnik ban. sodišča Sava Marković, star 64 let.

— Damski komite v Cerknici si šteje v prijetno dolžnost zahvaliti se vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da je zabavna prireditev dne 8. decembra 1914 v prid »Rdečemu križu« vsestransko tako ugodno uspeša.

— Razglas o dajanju pojasnil o naslovih za vojno pošto. 1. Glavni pogoj za neovirano odpravljanje vseh pošiljatev vojne pošte je, da se navede pravilna (pristojna) številka urada vojne pošte, kateri pripada adresat. 2. Vsako poveljstvo, vsako vojaško krdelo, vsak zavod ter vsaka posamezna oseba armada v vojni je odkazana uradu vojne pošte z določeno številko. 3. Ako se izpremeni razvrstitev formacij ali ako dobe osebe povelje drugam itd., se seveda večinoma izpremeni tudi pristojna številka urada vojne pošte prizadele oseb. 4. Da se pošiljatelem pošiljatev vojne pošte — ki ne vedo pristojne številke urada vojne pošte, kateri pripada prejemnik — da prilika v takih primerih poizvedeti pristojno številko urada vojne pošte, je vojno ministrstvo v sporazumu s c. kr. ministrstvom za deželno brambo in s kralj. ogrskim ministrom za deželno brambo ustanovilo naslednje urade za pojasnila, in sicer: a) pri stalnih nadomestnih krdelih vseh čet in zavodov c. in kr. vojske, c. kr. in kr. ogr. deželne brambe ter pri c. kr. črnovojnih okrajnih poveljstvih in kr. ogr. črnovojnih poveljstvih, potem b) pri c. in kr. vojaških poveljstvih v Moravski Ostravi, na Dunaju, v Gradcu, Budimpešti, Požunu, Kaši, Munkaču, Temešvaru, Pragi, Litomeřicah, Nagy-szebeni, Zagrebu, Innsbuku, Sarajevu in Mostarju, nadalje c) pri kralj. ogr. distriktnih poveljstvih deželne brambe v Budimpešti, Segedu, Kaši, Požunu, Kološvaru in Zagrebu. 5. Vprašanja o naslovih za vojno pošto je naslavljati načeloma na stalna nadomestna krdelata (to je nadomestni bataljon, nadomestna kompanija, nadomestna baterija, nadomestni eskadron, nadomestni depot) tistega vojaškega krdelata (tistega zavoda), oziroma na tisto črnovojno (okrajno) poveljstvo, h kateremu je ob mobilizaciji odrinil dotičnik, čigar številka urada vojne pošte se zahteva. Ako to iz kateregakoli razloga ni mogoče, je vprašanje nasloviti, ako gre za osebe, ki so uvrščene pri formacijah c. in kr. vojske, c. kr. deželne brambe ali c. kr. črne vojske na bližnje poveljstvo v točki 4 pod b) navedenih vojaških poveljstev, ako gre za osebe, ki so uvrščene pri formacijah kralj. ogr. deželne brambe ali kralj. ogr. črne vojske, pa na bližnje poveljstvo v točki 4 pod c) navedenih distriktnih poveljstev deželne brambe. Povpraševati se sme pri vseh prej imenovanih poveljstvih, krdelih in zavodih samo pismeno in po pošti. Za to je uporabljati frankirane dopisnice z odgovorom. 6. Na dopisnici I (vprašanje) je navesti: a) šaržo in ime tiste osebe, katere naslov za vojno pošto se zahteva; b) vojaško krdelo (to je polk, bataljon, divizija), oziroma zavod, nadalje pododdelek (to je kompanija, eskadron, baterija), pri katerem je uvrščen dotičnik. 7. Na dopisnici II (odgovor) je namestiti naslov tiste osebe, kateri se naj pošlje odgovor. 8. V točki 4 oznamljena vojaška poveljstva, krdelata in zavodi imajo primerno napotilo. Pripomniti pa se mora, da traja precej časa, preden naznani armada v vojni izpremembe v pristojnih številkah urada vojne pošte stalnim nadomestnim krdelom in črnovojnim (okrajnim) poveljstvom za seboj, in zato ni nemogoče, da izjemoma ta ali drugi naznanjen naslov za vojno pošto že ni več pravilen ob času, ko ga naznani dotično vojaško oblastvo.

— Glavni dobiček razredne loterije je v znesku 70.000 kron je zadela srečka šte. 75.101, ki je bila v štirih četrtinah prodana v dunajskih banki Schellhamer in Schattera.

— Vič. Tukajšnje šolske deklice, ki so pod nadzorstvom gospodične učiteljice P. Lampetove, P. Marinkove in M. Košakove mnogo zimskih pletenin napravile za bojujoče naše vojske, bodo tudi v tolažbo ubogim galicijskim beguncem za Božičnico nekaj poklonile. V Društvenem domu bodo v soboto na sv. Štefana dan ob 4. uri popoldne priredile dve lepi, primerni igri, namreč: »Deklica s tamburico« in »Marijin otrok pred nebeškimi vrati«. Čisti dohodek se bo oddal ubogim beguncem, ki zlasti zdaj v zimi vedno hujše čutijo žalostne posledice vojske. Plemeniti namen, pomagati v vstopnino pred sovražnikom pobeglim državljanom, bo, upamo, ganil občinstvo, da se bo polnoštevilno udeležilo lepih mladinskih predstav. Vstopnina bo, kakor navadno ob predstavah. Preplačila se bodo hvaležno sprejemala.

Med odmori se bodo prodajale razglednice in cvetice v korist »Rdečega križa«. — Na Štefanovo so ljudje druga leta iskali razvedrila po veselicah, letos pa darujmo novce v blagi namen: v pomoč beguncem in v tolažbo ranjenim vojakom.

— Posledica poverjenja barona Hahna. Graški listi poročajo: Tovarnar inženier Rihard Schlimp je tožil senatnega predsednika dvornega svetnika dr. Ploja in pa odvetnika dr. Černadaka zaradi solidarnega jamstva za sirotinsko premoženje v znesku 74.000 kron, katere je poveril baron Kornelij Hahn, ker sta svoečasno dr. Ploj kot sovaruh in dr. Černadak kot hranitelj pritrdila, da se je premoženje izročilo baronu Hahnu. Sodišče je izjavilo, da solidarno jamstvo obstoji, ker sta oba toženca marsikaj opustila, kar bi bila dolžna storiti.

— Umrli dr. Fr. Munda je zapustil večino svojega premoženja, ki ga cenijo na več stotisoč kron, podpornemu društvu za slovenske visokošolce »Radogoj«. Spomnil se je tudi Marijanišča.

— Zimski sport v Bohinju. Kakor se nam poroča, je v Bohinju zapadel sneg 30 centimetrov visoko, kar omogočuje, da se v božičnih praznikih otvori zimski sport. Za izletnike je Bohinj najboljša preskrbljen.

— Smukači se pozivljajo, da se javijo za prostovoljni vstop v armado. Natancenja pojasnila pri c. in kr. dopolnilnem poveljstvu Ljubljana, Ambrožev trg.

— Pogreb ruskega častnika v Pragi. V Pragi je podlegel svojim ranam ujeti ruski poročnik Mihal Kokošin. Naša vojna uprava mu je preskrbela svečan pogreb. Krsto je dičil krasen palmov venec z belim trakom, katerega je daroval praški oficirski zbor. Sprevod se je vršil z vojaškimi častni in za krsto so korakale številne častniške deputacije. Padlega ruskega poročnika so položili na praškem olšanem pokopališču v častno grobnico. Pogrebu je prisostvovalo tudi mnogo civilnega občinstva.

— Kolera. C. kr. kor. urad 22. t. m. poroča: Na Dunaju, v Krakovu in v Pradniku-Czerwonu pri Krakovu se je pojavil po en slučaj azijske kolere.

Ljubljanske novice.

Iz Za božičnico ranjenim vojakom smo nadalje prejeli: ga. Petronila Foerster 5 K; G. Gašperin 3 K; Frančiška Gracer, služkinja v Gorici, 5 K; ga. Amalija Velkavrh 2 K; neimenovan, Ljubljana, 3 K; g. Iv. Soukup, župnik, Stara Oselica, 20 K; Iv. Vrtačnik 20 K; Viktor Čadež, kaplan, 5 K. Uprava »Bogoljuba« odpadli del izkupička od vojnih razglednic 162 K 70 vin.

Iz Gostilne na božični in Silvestrov večer. Gostilničarji in kavarnarji v okolišu ljubljanskega c. kr. policijskega ravnateljstva smejo svoja obrtvališča na božični večer, to je 24. decembra t. l. celo noč in na Silvestrov večer, to je dne 31. decembra 1914 do 2. ure zjutraj odprto imeti. Pri temu se še posebno pripominja, da to dovoljenje ne velja za žganje točice, kateri morajo biti ob 7. uri zvečer zaprti.

Iz Društvo avstrijskih bančnih in hranilničnih uradnikov, katero vzdržuje tudi v Ljubljani okrajno skupino, je darovalo za mesec november t. l. 9000 K za vojno-preskrbne namene. Imenovana organizacija je darovala v iste svrhe preje že 21.900 kron in je poleg tega podpisala 250.000 K vojnega posojila.

Iz Izgubljen je bila 22. t. m. zvečer denarnica z vsebino 100 K in nekaj drobiža.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vipava: Članek »Zvestoba za zvestobo« smo ponatisnili že predvčerajšnjim, pa nam je bil zasežen.

Koliko dobijo invalidi vojak.

Pristojbine invalidnim vojaškim osebam so bile določene z vojaškim preskrbinskim zakonom z dne 27. decembra leta 1875, ki je bil spremenjen in izpopolnjen z zakoni z dne 23. junija 1891 in 28. junija 1896. Gazisti imajo pravico do pokojnine že tudi pred izpolnjenim 10. službenim letom, če so postali nesposobni za službo vsled ran dobljenih v vojski ali vsled vojnih naporov, vsled božjasti, omračenja uma, oslepljenja na obeh očesih, onemoglosti radi mrtvouda ali vsled zunanjih poškodb, katere je dotičnik dobil brez lastne krivde pri izvrševanju svoje službe, in končno vsled epidemičnih ali endemičnih bolezni. Te določbe veljajo tudi za vpoklicane gaziste v rezervi. Če so ti tudi v državni službi, se porabijo za določitev njihove pokojnine ugodnejši predpisi.

Najmanjša pokojnina za častnike, vojaške duhovnike in vojaške uradnike znaša letnih 600 kron. Častniki, vojaški duhovniki in vojaški uradniki, ki so bili ranjeni od sovražnikovega orožja ali drugih vojnih priprav, ali če so bili tudi v miru pri izvr-

ševanju svoje službe ranjeni brez lastne krivde ali teško poškodovani in so vsled tega postali v teku 5 let števi od dneva ranjenja ali poškodovanja nesposobni za službo, dobe poleg pokojnine še letno 400 kron ranjenke doklade. Pri izgubi ene roke ali noge znaša ta ranjenka doklada 800, pri izgubi dveh udov ali pri oslepljenju na obeh očesih pa 1800 kron letno. Častniki vojaškega stanu (izjemoma tudi invalidni avditorji, vojaški zdravniki, računovodje itd.) od 9. činovnega razreda navzdol se lahko sprejmejo v invalidsko oskrbo, če so invalidni in se nahajajo v stalnem pokoju, in sicer na ta način, da se jih sprejme v kak zavod (naturalno stanovanje in 90 odstotkov plače, katero so nazadnje dobivali) ali se jim da stanarina v denarju, in sicer 240 kron letno v 9., 160 kron letno v 10. in 11. činovnem razredu poleg 90 odstotkov zadnje plače in eventualne ranjenke doklade.

Tudi osebe iz moštva, ki so postale iz katerega gori navedenih vzrokov invalidne in za vedno nezmožne za delo, imajo pravico do stalne invalidske pokojnine. Ako je pričakovati, da se bo pohabljenost delno izboljšala in postanejo osebe zopet sposobne za vojaško službo ali za samostojno preživljanje, se podeli le začasna invalidska pokojnina in sicer za eno ali dve leti. Višina invalidske pokojnine se ravna po pravi šarži, katero je invalid imel, in po službeni dobi. Najmanjša letna pokojnina znaša za kadete 600, za narednike 168, za četovodje 144, za desetnike 120, za poddesetnike 96, za infanteriste (vojake brez šarže) 72 kron. Pod istimi pogoji, ki veljajo za častnike, dobe tudi osebe iz moštva ranjenke doklade poleg pokojnine, in sicer je najmanjša 96 kron, potem pri izgubi ene roke ali noge 192, pri izgubi dveh udov ali pri oslepljenju na obeh očesih pa 288 kron letno. Tudi moštvo se sprejema v invalidsko oskrbo, in sicer dobivajo v taki invalidski oskrbi nahajajoče se osebe plačo po šarži, hrano, kruh, stanovanje, obleko in tobak, vrhu tega pa še eventualno ranjenke doklade. Moštvo, ki je deležno take invalidske oskrbe, sme zahtevati invalidsko pokojnino tudi izven zavoda, ali pa se lahko tudi tej invalidski oskrbi popolnoma odpove proti odpravnini, ki je enaka dvakratni letni invalidski pokojnini.

Spomini na severno-zahodno Francijo.

»Lille očara vsakega človeka,« nam je rekel neki duhovnik na nekem severno-francoskem kolodvoru, ko se je vozil vlak za vlakom mimo nas proti Lille. Lille stoji sicer blizu belgijske meje, a v drugi polovici zadnjega stoletja je mesto postalo vedno bolj središče severno-vzhodne Francije.

Mesto je važno trgovsko središče; ima dvoje vseučilišč, eno vladno, drugo katoliško, umetno obrtno, višje trgovske šole, glasbeni zavod in bogate zbirke. Starejših zgradb ni veliko; znamenita je cerkev sv. Morica s petimi ladjami v slogu 14. in 15. stoletja. Je tudi še nekaj drugih lepих zgradb, a res slikovitih cest in trgov ni, kakor n. pr. v mestih Bordeaux in v Marseille. Lille je trezno, trgovsko mesto s starimi ulicami, z širokimi cestami in z večjimi trgi. Tiste zgodovinske poetije ne občutiš, kakor v mestu Calais, Arras, Amiens ali celo v Rouen.

Zelo pa cvete tekstilna in kovinarska industrija. Tvornice izdelujejo platno, bombaž, stroje in sukanec. Trgovina je zelo živahna.

Zemljevid k napadu na angleško obal.

Trgovina je prvi mesec septembra skoraj popolnoma prenehala. Zapri so vse trgovnice in malone vse trgovine. Mesto slavi neke vrste »žegnanje«. Na »Place de la République« prodaja zijale množica, pomešana z vojaki. Neka ženska deli tiskan papir z najnovejšo pariško poulično pesmijo. Vse poje. Kinematografi so polni. Nekdo me opazuje s psovko: »Royaliste«. Sumi, da sem katoliški duhovnik; ni se motil. Vse dirja na slavnostni travnik, kjer se razvije velikanski semenj.

Grad, delo Vaubanovo, je bil svojčas dobra bramba mesta. Posadko zastarele utrdbe tvorijo pehota, konjenica in artiljerija. V mestu je bilo pred nemško zasedbo poveljstvo prvega francoskega armadnega zbora. Večina vojašnic je zgrajenih v okolici Gradu.

Neko popoldne se razgovarjam z nekim patrom kongregacije Vincencijevih šolskih bratov. Nekateri gospodje vodijo v Rue G. mladeniško zavetišče, dasi so po postavi izgnani iz Francije. Uče jih krščanski nauk, poučujejo jih in jih pri igrah nadzorujejo. Dečki ne plačajo ničesar, zavod vzdržujejo dobrodelni prispevki. Mesto je razdeljeno v 20 župnij. V neki boljši župniji prejme velikonočno sv. obhajilo med 13.000 župljani 3000; v revnejših župnijah so razmere slabše. Mlade ljudi zbirajo po možnosti v patronažah.

Okolica med Lille in Roubaix (120.000 do 140.000 prebivalcev) je industrijska. Progo, dolgo 10 kilometrov, prevoziš z elegantno električno železnico. Roubaix in sosedni Tourcoing (90.000 do 100.000 prebivalcev) se vedno bolj razvijata v veliko skupno tvorniško mesto. Izdelujejo večnoma volno in pavolo. Približno eno milijardo je vredno blago, ki se izdelava v enem letu. Delavcev je veliko iz sosedne Belgije. Organiziranih je bilo komaj 10 odstotkov, seveda soc. demokratsko. Katoličani v Roubaix širijo katoliški tisk. Katoliški časnik izhaja v 50.000 izvodih. Nasproti katoliškemu tisku delujejo: »L'Avenir«, »L'Egalité« in anarhistični »La Bataille«. Na šolskem polju pridno delujejo. Vzdržujejo več katoliških ljudskih šol za dečke in deklice, dekliški licej in dve katoliški gimnaziji s 500—600 učenci.

Armentières leži 21 km severno-zahodno od Lille; popolnoma moderno, dolgo-

časno tvorniško mesto: dolgočasne ceste, nič zanimivosti, samo dimniki. V Armentières izdelujejo predvsem platno. Delavci zaslužijo tedensko 25 do 30 frankov. Strokovnih organizacij ni.

Prebivalstvo, Vlamci, ki govorijo francosko, je v verskem oziru dobro. Večina, tudi delavci, izpolnjujejo svojo velikonočno dolžnost in hodijo ob nedeljah k sv. maši. Večina otrok obiskuje katoliške šole.

ANTIKVARIJAT »KATOLIŠKE BUKVARNE«.

Chaignon, Betrachtungen für Priester, 5 zvezkov (novo). K 9.—
Hettinger, Apologie des Christentums, 2. zvezek. Die Dogmen des Christentums, 3 zvezki eleg. vez. K 12.—
Jungmann, Theorie der geistlichen Beredsamkeit, 2 zvezka. Vez. K 450.
Dubois, Der praktische Seelsorger. Vez. K 180.
Hirtenspiegel, Erwägungen über das Leben und Wirken des Priesters. Vez. K 180.
Schleiniger, Die Bildung des jungen Predigers. Vez. K 180.
Wolf, Deutsch-slowenisches Wörterbuch, K 3.—
Deharbe's kürzeres Handbuch zum Religionsunterricht in den Elementarschulen. Vez. K 4.—

Francosko žganje

z mentolom, steklenica po 50 vin., proti revmatizmu, glavobolu, protinu itd. razpošilja po povzetju 3276

Osvald Dobeic
Ljubljana, Martinova cesta 15.
Preprodajalec dobre popust.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6
vabi na

izredni občni zbor

ki se vrši

dne 11. januarja 1915 ob 4. uri popoldne
v združenih prostorih lastnega doma.

Dnevni red:
Prememba pravil.

V Ljubljani, dne 23. decembra 1914.

3443

Načelstvo.

Priporočam se modna trgovina

Ljubljana **Jeter Šterk** Stari trg 18

Ia kakovosti zimsko in drugo perilo, razni gorki predmeti za vojake, najmodernejše bluže, jutranje obleke, pletene jopce, razni nakiti in vse potrebščine za šivilje, moški klobuki in čepice. Velika izbira kožuhovine itd. Vse po priznani najnižjih cenah.

3 96

„Pri nizki ceni“

IG. ŽARGI

„Pri nizki ceni“

v Ljubljani,

Sv. Petra cesta šte. 5.

Priporočam veliko zalogo gorke spodnje obleke za vojake, kakor snežnih čepic, sweaterjev, volnenih jopic in hlač, toplih nogavic, dokolenic, rokavic, zapestnic i. t. d.

POZOR! Največja izbira potrebščin za šivilje. POZOR!

Vse po priznani najnižjih cenah!

Služba

organista in cerkvenika

Je oddati. Dohodki v biri in denarju. Ponudbe sprejema upravništvo »Slovenca« pod šte. 3441. 3441 3

Veleprima češki briketi

le znamke »K. K.«, izborna kurivo sob itd., točna postrežba, priporočam prodajna pisarna J. Paulin, Ljubljana, Nova ulica 3. 3440

V najem vzamem

mlin, žago in gostilno

eventuelno tudi samo mlin, samo gostilno in žago ne, v kakem dobrem prometnem kraju. Ponudbe na: Anton Škulca, Gorenja vas, pošta Zatična, Dolenjsko. 3439 3

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki 3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Išče se

ekonom (oskrbnik)

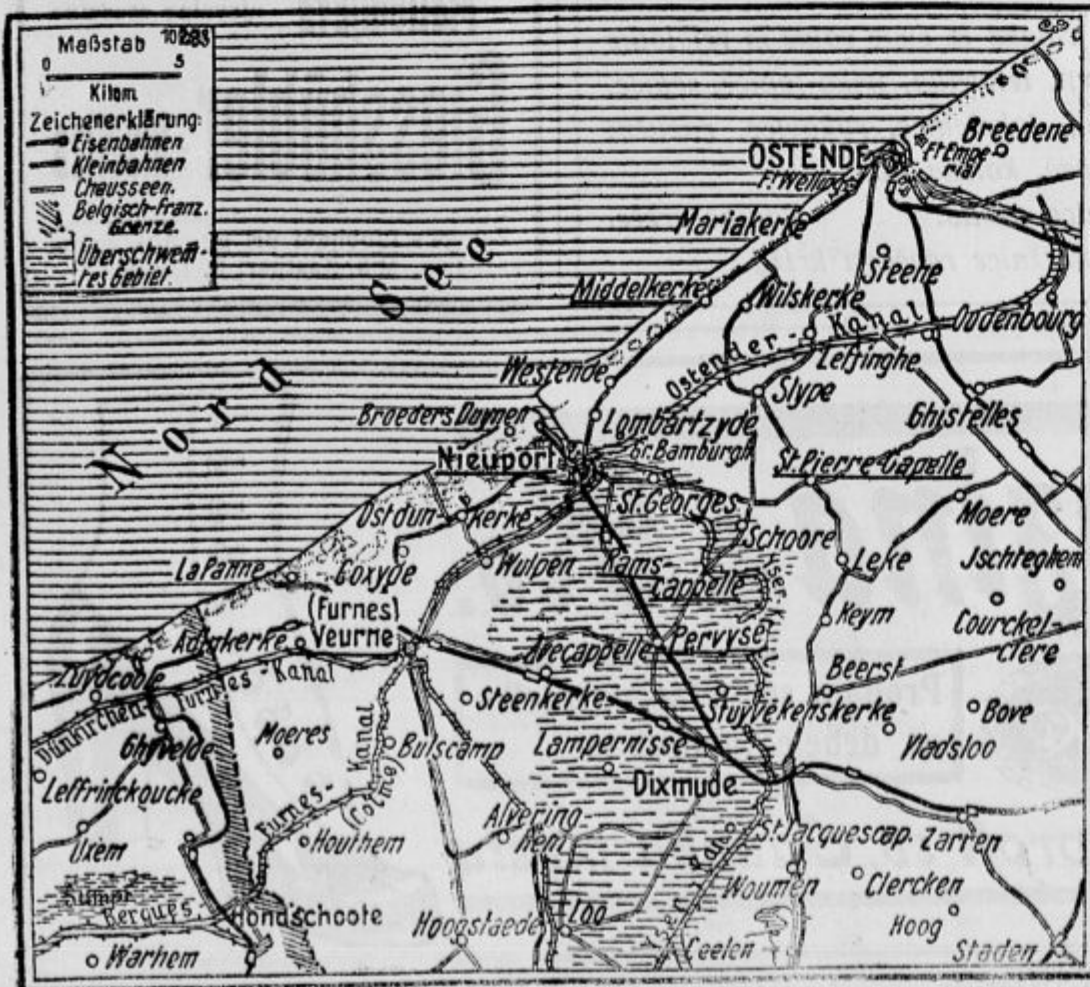
za večje posestvo (okoli 700 oralov) na Hrvaškem.

Plača po dogovoru. Starejši in oženjeni imajo prednost. Glavna zahteva je, da je izkušen gospodar. 3446 3
Ponudbe s priloženimi spričevali naj se pošiljajo na naslov:

Grško-katoliški škofijski ordinariat
v Križevcih na Hrvaškem.

Učenko

poštenih staršev, z dobrimi šolskimi spričevali, a ne pod 14 let staro, sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji trgovska trdka J. Kušan v Kranju, Gorenjsko. 3445 6

Zemljevid k bojem ob flanderskem obrežju in poplavljenega ozemlja.

Slavbeno podjetje: Parketna tovarna: Strojno mizarstvo: Tesarstvo: Parna žaga:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železnobetonske mostove, stropne ita. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. — Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Velika zaloga hrastovih in bukovih desic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polagam desice na stara, že obstoječa tla.

Izdelujem vsa, stavbeno mizarstvo tičoča se dela, pohištveno le proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila, točno povojno in po nizkih cenah.

Prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor napravo s. rešnih stolov, stropov, verand, barak, odrov itd. — Popravila izvršujem točno in solano.

Kupujem hrastov, bukov in smrekov les in žagam hode tudi proti plačilu. — Po železnici poslan les se d. stavi na žago po iasinem industrijskem tiru z arž. kolodvora.

Ustanovljeno 1900.

V. SCAGNETTI, Ljubljana.

Tehnična pisarna: za skladiščem državnega kolodvora.

Telefon 299.

Domača tvrdka

Zunanja naročila
2815 obratno

Cene brez konkurence

Modni salon Marija Götzl

Priporočamo domačo solidno tvrdko

Velika zaloga damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah vseh vrst ter športnih čepic

Židovska ul. 8

Zalni klobuki
vedno v zalogi

Popravila se sprejemajo

OVČJO VOLNO

kupi po najvišji ceni.

3345

V. Črnilec, Naklo pri Kranju.

Ovčjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi

takej

J. Grobelniku

Ljubljana - Mestni trg 22

nasproti lekarne Trnkoczy

Kupim vsako vrsto, tudi črno in ne-
očiščeno po brezkonkurenčni ceni.
Posebno pa se plača lepo belo
oprano po najvišji ceni, ki se zanjo
lahko nudi.

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja
po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Gritznerjevi šivalni stroji

za domačo uporabo in obrt
so najbolj praktična in času
primerna

božična darila!

Tovarna v Durlachu, Nemčija.

Edina zaloga šivalnih strojev

Josip Petelinc

Ljubljana
Sv. Petra nasip 7,
(za vodo),
polen gostilne „Fajmester“.
10 letna garancija!

Učenec

ki se je že 2 leti učil v trgovini z mešaním
blagom, išče zopetnega mesta v kaki trgovini.
Naslov pove upravništvo lista šteč. 3422.
(Znamka za odgovor!)

Lud. Černe

juvelir in trgovec z urami
Ljubljana, Welfova ulica 3.Najlepše, najcenejše in najbolj
času primerno božično darilo je
železen prstan („Zlato za železo“) okovan v zla-
tu ali srebru. Iste izdelujem v
najfinejši obliki v lastni delavnici
po najnižjih cenah. 5 % v korist
Rdečega križa. Dalje imam v za-
logi različne juvele, zlatino, sre-
brnino in ure.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem
leta 1913. K 170.217.149—
Stane e garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496-17
V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane
podružnice. — Prospekti zastoj in poštne prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejemajo pod na ugodnejšimi pogoji.

Izgotovljene obleke, suknje, pelerine

za moske in dečke ter lepe in jako okusno izgotovljene
iz pliša ali sukna vrhne

jopice in plašče za ženske in deklice

v zalogi po stalno najnižji ceni v manufakturi in kon-
fekcijski trgovini

2999

Pri Škofu

Ljubljana, Pred Škofijo št. 3
Mežarske ulice

Ceniki na zahtevo brezplačno.

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10

Speciaina trgovina za pletenine in trikotažo.

395

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje
dlake in sicer: snežne kučme, sviterji, telovniki, triko-jopice, srajce,
in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni
ščitniki za vrat, prsa, kolena itd.

Odeje iz velblodje dlake.

Tetra perilo.

Spalne vreče.

Plašči in predpasniki za s. reznice rdečega križa.

Franc Cvilak

ballinca voska, obrt medu in voščeno

Slov. Bistrica, Stajersko

priporoča vsem duhovnikom in
celemu slavnemu občinstvu svojo
veliko zalogo

3335

voščenih sveč, svitkov,
stearinskih cerkv. svečv vsaki velikosti in po najnižjih
cenah.

Stanovanji

vsako obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritlikin,
se odda takoj ali za februarjev termin v
II. nadstropju. Vpraša naj se v Ž. dovske ulice
št. 1, I. nadstropje.

Istotam se odda takoj

mehlovana soba

s posebnim vhodom.

3315

Velika božična prodaja!

Obleke za gospode in dečke, raglani,
kratke sportne in zimske suknje, kožu-
hovinasti mikado, mestni in auto-ko-
zuhi. — Konfekcija za dame in deklice,
krasne, ravno kar došle novosti v pla-
ših in paletotih, plišasti paletot, fine
kožuhovinaste jope in kožuhovinaste
garniture. Radl velkanske zalo-
ge oddajam vse blago po lastni ceni!Ljubljansko (prej angleško) skladišče
oblek O. Bernatovič, Mestni trg 5-6.Pri epidemijah in vseh
nalezljivih boleznih

Mattonijeva

je odlično zabra-
njevalno sredstvo

Giesshübler - kiselica

Zaloge v Ljubljani pri gg. Ant. Sara-
bon, Mih. Kastner, P. Lassnik.

Peter Kozina & Ko.

Tovarna čevljev v Trziču
na GorenjskemProdaja svoje lastne izdelke
na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu

3137

